

منظر شهری تاریخی، تعریف و ایجابات چند و چون

زهرا فراهانی^۱

چکیده

به دنبال تحولی که در دیدگاه امروزی نسبت به نحوه مداخله در بافت‌های تاریخی پدید آمده، یونسکو در سال ۲۰۱۱ توصیه‌نامه‌ای را درباره رویکرد «منظر شهری تاریخی» برای حفاظت از میراث شهرهای تاریخی تصویب نموده است. «منظر شهری تاریخی» عرصه‌ای شهری است که محصول لایه‌بندی تاریخی از فرهنگ و ارزش‌ها و ویژگی‌های طبیعی در میان مراکز تاریخی است. به دلیل نبودن مفهوم منظر شهری تاریخی، شناخت آن، ریشه‌ها و روند نضج آن لازم و ضروری است. هدف این پژوهش شناخت تعریف، اصول و ویژگی‌های توصیه‌نامه منظر شهری تاریخی و سپس ارائه الگویی برای شناخت و حفاظت مناظر شهری تاریخی بر اساس متن توصیه‌نامه مذکور است. بدین منظور بامطالعه مکتوب منابع پیرامون موضوع منظر شهری تاریخی پیش‌زمینه‌ها و روند شکل‌گیری این مفهوم بررسی می‌شود و با تحلیل نظری متن توصیه‌نامه ویژگی‌های کلیدی آن و روندی برای شناخت و حفاظت منظر شهری تاریخی به دست می‌آید. در نتیجه اولاً ریشه‌های منظر شهری تاریخی تبیین می‌شود. ثانیاً روند شکل‌گیری آن تدقیق و ترسیم می‌شود. ثالثاً ویژگی‌های مفهوم منظر شهری تاریخی از متن استنباط می‌شود. رابعاً بر اساس تحلیل این ویژگی‌ها روندی برای شناخت و حفاظت منظر شهری تاریخی پیشنهاد می‌شود.

واژگان کلیدی

منظر فرهنگی، میراث جهانی، منظر شهری تاریخی